

Κινηματογράφος: «Οι δοκιμάστριες»

Σύντομα, μέσα στον Μάρτιο του 2026, ετοιμάζεται να κάνει πρεμιέρα στις κινηματογραφικές αίθουσες της Κύπρου η ταινία «**Οι δοκιμάστριες**» (The Tasters / Le Assaggiatrici), σε σκηνοθεσία **Σίλβιο Σολντίνι**.

Πρωταγωνιστούν η Ελίζα Σλοτ, ο Μαξ Ρίμελτ και η Άλμα Χάσουμ. Πρόκειται για ιστορικό δράμα που βασίζεται στο διεθνές best-seller της Ροζέλα Ποστορίνο, «Στο Τραπέζι του Λύκου», το οποίο εμπνέεται από την αληθινή ιστορία της Μάργκοτ Βολκ, της τελευταίας επιζήσασας από την ομάδα των γυναικών που δοκίμαζαν το φαγητό του Χίτλερ.

Στην ταινία η Ρόζα, μια νεαρή γυναίκα από το Βερολίνο, καταφεύγει το Φθινόπωρο του 1943 στο χωριό των πεθερικών της για να γλιτώσει από τους βομβαρδισμούς. Εκεί, επιστρατεύεται αναγκαστικά από τα SS μαζί με άλλες εννέα γυναίκες για να γίνουν οι «δοκιμάστριες» του Αδόλφου Χίτλερ, τρώγοντας τα γεύματά του πριν από εκείνον, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι δεν είναι δηλητηριασμένα.

Η ταινία εξερευνά τα ανθρώπινα ένστικτα κάτω από ακραίες συνθήκες, τον φόβο του θανάτου, την επιβίωση και τις περίπλοκες σχέσεις (φιλίες και αντιπαλότητες) που αναπτύσσονται ανάμεσα στις γυναίκες που μοιράζονται το ίδιο τραγικό πεπρωμένο.

Επιτροπή Βιβλιοθήκης Λυκείου Παλαιομετόχου: Μαρίνα Συμεωνίδου, Νικολέτα Νικολάου, Ελένη Καρακή, Παρασκευή Πέτρου, Σταυρούλα Σεργίου, Ιωάννα Κυπριανού, Αθανασία Βενέτη
Υπεύθυνη Β.Δ. Επιτροπής Βιβλιοθήκης: Λαμπριανή Ματθαίου
Ηλεκτρονική διεύθυνση επικοινωνίας: elenikarakigr@yahoo.gr

Δύο παιδικοί φίλοι από την Παλαιστίνη κατάφεραν να χτίσουν μια βιβλιοθήκη εν μέσω γενοκτονίας στη Γάζα

Καθώς έκανα scroll στο Instagram, ανάμεσα σε βίντεο που δείχνουν βόμβες που πέφτουν σε σχολεία και νοσοκομεία από τότε που το Ισραήλ και οι ΗΠΑ κήρυξαν πόλεμο εναντίον του Ιράν, έπεσα πάνω σε ένα απόσπασμα που κάπως ζέστανε τον εσωτερικό μου κόσμο.

Ένας νεαρός Παλαιστίνιος ποιητής, ονόματι Ομάρ Χαμάντ, κόντρα στη σήψη που επικρατεί σε κάθε γωνιά του χάρτη και τις απόκοσμες καταστάσεις που βιώνει από τις 7 Οκτωβρίου 2023, ένωσε τις δυνάμεις του με τον παιδικό του φίλο Ιμπραήμ Μασρί για να χτίσουν μια βιβλιοθήκη με όσα βιβλία απέμειναν στη Γάζα. Όταν οι ισραηλινές δυνάμεις βομβάρδιζαν δίχως αύριο τη βόρεια Γάζα, ο Ομάρ Χαμάντ, συνιδρυτής της Βιβλιοθήκης Φοίνιξ που χτίστηκε εν μέσω της συνεχιζόμενης γενοκτονίας, κλήθηκε να εγκαταλείψει το σπίτι του, παίρνοντας μαζί του 70 από τα δικά του βιβλία, στριμωγμένα σε μια τσάντα.

«Τα βιβλία μου ήταν τα μόνα που είχαν σημασία για εμένα. Ήξερα ότι ήταν από τα τελευταία που είχαν απομείνει στην πόλη», είπε σε συνέντευξή του.

Τα τελευταία δύο χρόνια, το 70% των αρχείων της Γάζας έχει χαθεί, συμπεριλαμβανομένου του Κεντρικού Αρχείου της Γάζας, το οποίο περιείχε ιστορικά αρχεία άνω των 150 χρόνων. Περισσότερες από 87 βιβλιοθήκες έχουν υποστεί ζημιές ή έχουν καταστραφεί, και τα 12 πανεπιστήμια έχουν μετατραπεί σε σιντρίμμια, γεγονός που σηματοδοτεί ότι η εκπαίδευση και τα βιβλία αποτελούν παρελθόν.

«Αποφάσισα να ανοίξω μια βιβλιοθήκη, έναν χώρο όπου οι άνθρωποι θα μπορούν να κάθονται και να διαβάζουν. Ο Ιμπραήμ και εγώ θέλαμε να φιλοξενεί βιβλία με νόημα. Βιβλία που αξίζει να διαβάσει κανείς», πρόσθεσε ο Ομάρ, ο οποίος έσωσε πολλά βιβλία που φιλοξενούνταν στο Ισλαμικό Πανεπιστήμιο, ενώ έκανε έκκληση για δωρεές μέσω Facebook. Ευτυχώς, δύο άγνωστοι, έσπευσαν να δώσουν μια χείρα βοήθειας για το εγχείρημα.

«Πριν από τον πόλεμο, διάβαζα ασταμάτητα», είπε στο CairoScene. «Συνειδητοποίησα ότι μας διαμόρφωνε η κατοχή. Έτσι, επέλεξα να σκεφτώ διαφορετικά. Διάβαζα για να σκέφτομαι ελεύθερα. Και αυτό είναι που θέλω για τη Γάζα, να δώσω στη γνώση την ευκαιρία να επιβιώσει και να αναπτυχθεί. Η ιδέα της δημιουργίας της πρώτης βιβλιοθήκης κατά τη διάρκεια της γενοκτονίας ήταν αποτέλεσμα μιας σειράς δοκιμασιών, με θάνατο και εκτοπισμό. Έζησα τις πιο δύσκολες στιγμές της ζωής μου από την πρώτη μέρα που αναγκάστηκα να εγκαταλείψω την πατρίδα μου, το Μπεϊτ Χανούν, κουβαλώντας τα βιβλία μου στην πλάτη. Από το ένα μέρος στο άλλο, έσωσα βιβλία από την κόλαση που κατέστρεψε τα πάντα και δεν άφησε τίποτα. Σήμερα, μετά από περισσότερους από 13 εκτοπισμούς, περισσότερες από 13 μετακινήσεις θανάτου, καταφέραμε να χτίσουμε την πρώτη βιβλιοθήκη. Μακάρι να μπορούσα να προσφέρω την ψυχή μου σε κάθε άτομο που πίστεψε σε εμάς και μας υποστήριξε, για να ολοκληρώσουμε αυτό το όνειρο. Αλλά δεν έχω τίποτα στα χέρια μου εκτός από αυτά τα λόγια, μέσω των οποίων θέλω να σκορπίσω όλες τις όμορφες φράσεις μου σαν λουλούδια στα πόδια κάθε ατόμου που μας βοήθησε», κατέληξε.

Και, για να κλείσουμε το άρθρο όπως αρμόζει σε ανθρώπους όπως ο Ομάρ και ο Ιμπραήμ, αφήνουμε για υστερόγραφο ένα ποίημα του εθνικού ποιητή της Παλαιστίνης Μαχμούντ Νταρούις που λέει:

«Όταν τα αστέρια μετράς πριν κοιμηθείς, να σκέφτεσαι τους άλλους.
Εκείνους που δεν έχουνε πού να πλαγιάσουν.
Όταν ελεύθερα μιλάς, να σκέφτεσαι τους άλλους.
Εκείνους που δεν τους αφήνουν να μιλήσουν.
Και καθώς σκέφτεσαι εκείνους τους άλλους,
στον εαυτό σου γύρισε και πες:
Αχ και να ήμουν ένα κερύ στο σκοτάδι»

Τα βιβλία πρέπει να διαβάζονται «αργά»

Η εξαφάνιση της βαθιάς ανάγνωσης αποδυναμώνει την ικανότητά μας να κατανοούμε σύνθετες ιδέες.

Ο ANΤΡΙΟΥ ΤΕΪΤ δε διαβάζει βιβλία. Σε ένα βίντεο, που επανήλθε πρόσφατα στην επικαιρότητα, ο διαβόητος influencer εξηγούσε τον λόγο: Τα βιβλία είναι «πολύ αργά» και ο εγκέφαλός του είναι «πολύ προχωρημένος» για να απολαύσει ένα τόσο χαμηλής ταχύτητας μέσο: «Χρειάζομαι δράση. Χρειάζομαι συνεχώς χάος στη ζωή μου για να νιώθω ικανοποιημένος». Κι αν η «βραδύτητα» των βιβλίων δεν είναι αδυναμία αλλά μια αρετή, που σε αυτή την ψηφιακή εποχή κινδυνεύουμε να χάσουμε; Η ιστορία της ανάγνωσης είναι μια ιστορία τεχνολογικών ανατροπών που έχουν επιφέρει ριζικές αλλαγές στον τρόπο με τον οποίο διαβάζονται.

Μέχρι το 1000 μ.Χ. περίπου, τα περισσότερα βιβλία ήταν γραμμένα σε ένα στυλ γνωστό ως scriptio continua, το οποίο παρουσίαζε το κείμενο σε μια αδιάσπαστη ροή γραμμάτων χωρίς ενδείξεις για το πού τελείωνε η μία λέξη και πού ξεκινούσε η επόμενη. Έπρεπε να διαβάζονται δυνατά για να επιτρέψουν στο αυτί να ξεδιαλύνει αυτό που στο μάτι φαινόταν μια συνεχής ροή σημείων. Στην πρώιμη μεσαιωνική Ευρώπη, τα μοναστήρια ήταν οι κύριοι χώροι τόσο της ανάγνωσης όσο και της παραγωγής βιβλίων. Οι μοναχοί και οι μοναχές διάβαζαν δυνατά για ώρες κάθε μέρα, αργά, στοχαστικά και προσεκτικά, με έναν τρόπο γνωστό ως lectio divina.

Από τον 11ο αιώνα και μετά, όμως, μια σειρά αλλαγών έκανε τη σιωπηλή ανάγνωση πιο φυσική, και στη συνέχεια ήρθε και η ταχύτερη ανάγνωση. Τα διαστήματα μεταξύ των λέξεων, μαζί με τους τίτλους των κεφαλαίων, τους δείκτες και τους πίνακες περιεχομένων, βοήθησαν στην οργάνωση του διευρυμένου σώματος γνώσεων και το έκαναν πιο εύκολα προσβάσιμο. Οι ακαδημαϊκοί και οι γραφειοκράτες καλωσόρισαν τη δυνατότητα να συμβουλευονται τα βιβλία με μια ματιά και να εξαγάγουν πληροφορίες χωρίς να τα διαβάζουν από την αρχή μέχρι το τέλος. Ωστόσο, η δυνατότητα να διαβάζει κανείς επιφανειακά τα κείμενα δεν αντικατέστησε τις διανοητικές συνήθειες της κριτικής σκέψης, της στοχαστικής ανάλυσης και της διάκρισης που προερχόταν από την αργή, βαθιά ανάγνωση.

Η τυπογραφία τον 15ο αιώνα μεταμόρφωσε ριζικά τη σχέση μας με τα βιβλία, διευρύνοντας την πρόσβασή μας σε αυτά. Το 1597, ο επιστήμονας και φιλόσοφος Φράνσις Μπέικον συμβούλευε τους αναγνώστες να διαβάζουν προσεκτικά λίγα, επιλεγμένα βιβλία: «Μερικά βιβλία πρέπει να τα γεύεσαι, άλλα να τα καταπίνεις, και κάποια ελάχιστα να τα μασάς και να τα χωνεύεις». Ο φιλόσοφος Ζαν-Ζακ Ρουσό παραπονιόταν το 1761 ότι «ο Γάλλος διαβάζει πολύ, αλλά μόνο καινούργια βιβλία· ή, για να είμαστε ακριβείς, τα ξεφυλλίζει, όχι για να τα διαβάσει, αλλά για να μπορεί να πει ότι τα διάβασε». Η άνοδος και η εξάπλωση των περιοδικών και των εφημερίδων αύξησε την ανάγκη για ταχύτερη ανάγνωση.

Η ψηφιοποίηση του γραπτού λόγου είναι απλώς η τελευταία καινοτομία στον τομέα της ανάγνωσης και ακόμα προσπαθούμε να συνειδητοποιήσουμε τις πολιτισμικές της συνέπειες. Αν η αποσπασματική ανάγνωση φαινόταν απαραίτητη στην αυγή της Αναγέννησης, σήμερα φαίνεται αναπόφευκτη. Τα οφέλη σε επίπεδο πληροφορίας είναι αναμφισβήτητα, αλλά το κόστος σε επίπεδο προσοχής, στοχασμού και αναστοχασμού είναι εξίσου σημαντικό. Όταν όλα γίνονται με ένα κλικ, είναι δύσκολο να επικεντρωθεί κανείς σ' αυτό που έχει μπροστά του. Οι ψηφιακές σελίδες είναι γεμάτες περισπασμούς –διαφημίσεις, βίντεο, αναδυόμενα παράθυρα– και οι ενσωματωμένοι σύνδεσμοι προκαλούν τους αναγνώστες να χάσουν τον ειρμό όχι μόνο στη μέση ενός κειμένου αλλά στη μέση μιας πρότασης.

Η εξαφάνιση της βαθιάς ανάγνωσης αποδυναμώνει την ικανότητά μας να κατανοούμε σύνθετες ιδέες. Έρευνες δείχνουν ότι η απουσία της τρίτης διάστασης –το γεγονός ότι δε γυρίζουμε τις σελίδες– κάνει πιο δύσκολη την απομνημόνευση αυτού που διαβάζουμε.

Η υλικότητα ενός έντυπου βιβλίου λειτουργεί ως ένα είδος βοηθήματος μνήμης. Σκεφτείτε το γεγονός ότι συχνά θυμόμαστε σε ποιο σημείο μιας σελίδας έχουμε διαβάσει κάτι, αν ήταν στα δεξιά ή στα αριστερά, πάνω ή κάτω. Ένα αυξανόμενο ποσοστό ανθρώπων ασχολείται πλέον αποκλειστικά με την ψηφιακή ανάγνωση και πολλοί παραδέχονται ότι δυσκολεύονται να διαβάσουν σε βάθος, ακόμα και όταν πραγματικά το θέλουν.

Ακόμη περισσότερο, το έντυπο βιβλίο και η αργή και προσεκτική ανάγνωση οδηγούν τον αναγνώστη σε μια πραγματική απόλαυση, αιχμαλωτίζοντας το μυαλό του σε μια εμπειρία που θυμίζει θεϊκή έκσταση.

Αναδημοσίευση άρθρου από την ιστοσελίδα <https://www.lifo.gr/culture/vivlio/ta-biblia-prepei-na-diabazontai-arga>

Το βιβλίο του μήνα: «Ψάχνοντας για Κοχύλια» της Rosamunde Pilcher (εκδ. Ωκεανίδα)

Το μυθιστόρημα αφηγείται τη ζωή της Πενέλοπε Κίλινγκ, μιας ηλικιωμένης γυναίκας, η οποία, μετά από μια ασθένεια, αρχίζει να θυμάται σημαντικές στιγμές από το παρελθόν της. Μέσα από αυτές τις αναμνήσεις παρουσιάζονται η νεότητά της, οι εμπειρίες της κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου και οι σχέσεις με την οικογένειά της.

Κεντρικό στοιχείο της ιστορίας είναι ένας πίνακας του πατέρα της με τίτλο «The Shell Seekers», ο οποίος αποκτά μεγάλη οικονομική αξία. Τα παιδιά της δείχνουν έντονο ενδιαφέρον για τον πίνακα, γεγονός που αποκαλύπτει τις πραγματικές προθέσεις τους και οδηγεί την Πενέλοπε να πάρει μια σημαντική απόφαση για το μέλλον του.

Το μυθιστόρημα είναι ένα τρυφερό και συγκινητικό οικογενειακό έργο που επικεντρώνεται στις ανθρώπινες σχέσεις, στη μνήμη και στις αξίες της ζωής. Η Pilcher δημιουργεί ζωντανούς χαρακτήρες και μια νοσταλγική ατμόσφαιρα, ενώ οι αναδρομές στο παρελθόν, ιδιαίτερα στην περίοδο του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, δίνουν βάθος στην ιστορία. Παρότι ο ρυθμός της αφήγησης είναι σχετικά αργός, το βιβλίο ξεχωρίζει για τη συναισθηματική του δύναμη και τη ρεαλιστική απεικόνιση των οικογενειακών σχέσεων.

